Завод за унапређивање
образовања и васпитања

Центар за стручно
образовање и
образовање одраслих

ЗАВРШНИ ИСПИТ

ИНДУСТРИЈСКИ КРОЈАЧ

Приручник о полагању завршног испита за образовни профил индустријски кројач

Београд, 2021.

Садржај

УВОД 1

НОВИ КОНЦЕПТ ЗАВРШНОГ ИСПИТА 2

I ПРОГРАМ ЗАВРШНОГ ИСПИТА 3

1. ЦИЉ 3

2. СТРУКТУРА 3

3. ОЦЕЊИВАЊЕ СТРУЧНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА 3

4. ПРЕДУСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ И УСЛОВИ СПРОВОЂЕЊА 6

5. ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА 6

6. ОЦЕЊИВАЊЕ НА ИСПИТУ 7

7. ЕВИДЕНТИРАЊЕ УСПЕХА И ИЗВЕШТАВАЊЕ 8

8. ДИПЛОМА И УВЕРЕЊЕ 8

АНЕКС 1. Стандард квалификације индустријски кројач 9

АНЕКС 2. Радни задаци 15

АНЕКС 3. Образци за оцењивање радних задатака на завршном испиту 40

УВОД

Модернизација друштва и усмереност ка економском и технолошком развоју подразумевају иновирање како општих, тако и специфичних циљева стручног образовања. У том смислу стручно образовање у Србији се, пре свега, мора усмеравати ка стицању стручних знања и развоју кључних компетенција неопходних за успешан рад, даље учење и постизање веће флексибилности у савладавању променљивих захтева света рада и друштва у целини и већу мобилност радне снаге.

Да би се унапредио квалитет, укључиле интересне групе и социјални партнери, обезбедио ефикасан трансфер знања и стицање вештина код свих учесника у образовном процесу уз пуно уважавање етничких, културолошких и лингвистичких различитости, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије започело је припреме за реорганизацију и реформу система стручног образовања, доношењем Стратегије развоја стручног образовања у Србији[1]. Уследиле су огледне активности на иновацијама које су се превасходно односиле на увођење наставних планова и програма заснованих на компетенцијама и исходима учења, промене у организацији рада школе, осавремењивање наставе и примену новог концепта испита. Новине у стручном образовању су формализоване кроз важећа законска решења[2], као и у оквиру стратешких праваца којима се дугорочно одређује образовна политика у стручном образовању Републике Србије[3].

На тим основама је припремљен нови наставни план и програм[4]: индустријски кројач, у подручју рада Текстилство и кожарство, чија реализација је започела од школске 2019/20.године. Настава у овом образовном профилу конципирана је према моделу, који подразумева реализацију значајног дела програма у оквиру практичне наставе.

Наставни план и програм развијен је на основу **стандарда квалификације**. Примена стандардизације у систему стручног образовања подразумева увођење и новог концепта завршног испита, чиме се обезбеђује провера стечености стручних компетенција прописаних стандардом квалификације.

Прва генерација ученика образовног профила индустријски кројач завршава своје школовање полагањем завршног испита школске 2021/22.године.

Програм завршног испита припремљен је уз консултације и према захтевима социјалних партнера – Уније послодаваца, Привредне коморе Србије, одговарајућих пословних удружења и уз активно учешће наставника средњих стручних школа у којима се програм спроводи. Овај програм настао је на основу свеобухватног истраживања различитих међународних концепата завршног испита, уз уважавање постојећих искустава у овој области у Републици Србији.

Будући да успешно спровођење завршног испита претпоставља припрему свих учесника и примену прописаних процедура, Завод за унапређивање образовања и васпитања – Центар за стручно образовање и образовање одраслих (у даљем тексту: Центар), у сарадњи са тимом наставника, припремио је Приручник о полагању завршног испита (у даљем тексту: Приручник). Упутства из овог приручника су важна како би се осигурало да се испит спроводина исти начин у свакој школи и да га сви ученици полажу под једнаким условима.

Приручник за полагање завршног испита који је пред Вама је јавни документ намењен ученицима и наставницима средњих стручних школа у којима се спроводи наставни план и програм образовања и васпитања **индустријски кројач**, социјалним партнерима и свим другим институцијама и појединцима заинтересованим за ову област.

Овај документ ће у наредном периоду бити унапређиван и проширивan у складу са захтевима и потребама трогодишњих образовних профила, школа и социјалних партнера.

---

[1] „Службени гласник РС" бр. 1/07

[2] Закон о основама система образовања и васпитања , „Службени гласник“РС бр.88/2017 и Закон о средњем образовању и васпитању "Службени гласник РС'' бр.55/2013 и 101/2017

[3] Стратегија развоја образовања у Републици Србији до 2020, „Службени гласник РС“ бр. 107/2012

[4] „Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 07/2015 и 12/2015

НОВИ КОНЦЕПТ ЗАВРШНОГ ИСПИТА

Завршни испит је један од елемената система обезбеђивања квалитета стручног образовања. Полагањем завршног испита у средњем стручном образовању, појединац стиче **квалификацију** неопходну за учешће на тржишту рада.
Завршним испитом по новом концепту се проверава да ли је ученик, по успешно завршеном трогодишњем образовању, стекао стандардом квалификације и програмом прописана знања, вештине, ставове и способности, тј. главне стручне компетенције за занимање(а) за које се школовао у оквиру образовног профила.
Поред дипломе, сваки појединац полагањем оваквог испита стиче и тзв. додатак дипломи - *Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил,* чиме се на транспарентан начин послодавцима представљају стечене компетенције.
Нови концепт завршног испита који се примењује у свим одељењима истог образовног профила заснован је на **принципима**:

– уједначавање квалитета завршног испита на националном нивоу,
– унапређивање квалитета процеса оцењивања.

Уједначавање квалитета завршног испита на националном нивоу подразумева спровођење испита по једнаким захтевима и под једнаким условима у свим школама. Увођење механизама осигурања квалитета дефинисаних кроз процедуре и упутства за реализацију, важан су аспект квалитетног спровођења испита на националном нивоу. На тај начин се доприноси уједначавању квалитета образовања на националном нивоу за сваки образовни профил.
Унапређивање квалитета процеса оцењивања постиже се применом **методологије оцењивања заснованог на компетенцијама**[5], као валидног и објективног приступа вредновању компетенција. Развој објективних критеријума процене и одговарајућих метода и инструмената омогућен је успостављањем система стандарда квалификације. У складу са тим, оцењивање засновано на компетенцијама почива на операционализацији радних задатака проистеклих из реалних захтева посла, односно процеса рада.
Квалитет оцењивања посебно у домену поузданости и објективности, остварује се и увођењем делимично екстерног оцењивања. Представници послодаваца, стручњаци у одређеној области, обучавају се и учествују као екстерни чланови комисија у оцењивању на завршном испиту.
Резултати завршног испита користе се у процесу **самовредновања** квалитета рада школе, али и **вредновања** образовног процеса у датом образовном профилу, на националном нивоу. Они су истовремено и смерница за унапређивање образовног процеса на оба нивоа.
За сваки образовни профил припрема се **Приручник о полагању завршног испита,** којим се детаљно описује начин припреме, организације и реализације испита. У састав овог Приручника улазе: стандард квалификације индустријски кројач, листа радних задатака, радни задаци и образац за оцењивање радних задатака.
Приручник садржи:
– Програм завршног испита
– Стандард квалификације- Анекс 1
– Радне задатке – Анекс 2
– Обрасце за оцењивање радних задатака - Анекс 3

[5]За потребе примене концепта оцењивања заснованог на компетенцијама у стручном образовању и посебно у области испита развијен је приручник „Оцењивање засновано на компетенцијама у стручном образовању“ у оквиру кога су описане карактеристике концепта, његове предности у односу на остале приступе оцењивању, методе примерене таквој врсти оцењивања, као и стандардизован методолошки пут за развој критеријума процене компетенција за одређену квалификацију (www.zuov.gov.rs)

I ПРОГРАМ ЗАВРШНОГ ИСПИТА

1. ЦИЉ

Завршним испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за образовни профил индустријски кројач, стекао стручне компетенције прописане Стандардом квалификације **индустријски кројач**[6].

2. СТРУКТУРА

У оквиру завршног испита ученик извршава **два радна задатка** којима се проверава стеченост свих прописаних стручних компетенција.

3. ОЦЕЊИВАЊЕ СТРУЧНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА

Оцењивање стечености **стручних компетенција** врши се током реализације - извођења практичних радних задатака. Радни задаци формирани су на основу јединица компетенција и омогућавају проверу оспособљености ученика за примену знања, демонстрацију вештина и професионалних ставова у радном контексту. На овај начин је омогућено мерење знања, вештина, ставова и способности који одговарају Стандарду квалификације **индустријски кројач**.
Критеријуми оцењивања стручних компетенција разијени су на основу јединица компетенција и чине *Оквир за оцењивање компетенција за квалификацију индустријски кројач* у даљем тексту: Оквир). Стручне компетенције су интегрисане у оквир са критеријумима за процену квалификација. Оквир садржи критеријуме процене, дате у две категорије: аспекти и индикатори процене. Инструменти за оцењивање стручних компетенција – обрасци који се користе на завршном испиту формирани су у складу са Оквиром.

[6]Стандард квалификације индустријски кројач дат је у Анексу 1 овог Приручника

Оквир за оцењивање компетенција индустријски кројач[7]

Дужност/Компетенција А: Кројење предмета од текстила/коже					
Елементи вредновања (Аспекти)	**Очекивани резултати (Индикатори)**				
	1	**2**	**3**	**4**	**Број бодова**
Припрема и организација рада у складу са заштитним и еколошким мерама у процесу рада	Припремљен алат за кројење (креда сантиметар, маказе)	Спроведене мере безбедности и заштите на раду	Одложен отпад на одговарајуће место		10
Припрема за кројење предмета од текстила/коже	Припремљени шаблони за основни и помоћни материјал	Припремљен основни и помоћни материјал	Формирана кројна слика	Рационално искоришћен материјал	30
Кројење предмета од текстила/коже	Искројено по уцртаним линијама	Обележени искројени делови	Обележени засеци	Комплетирани и спаковани кројни делови	60
Укупан број бодова					100

7

Дужност/Компетенција Б: Шивење предмета од текстила/коже				
Елементи вредновања (Аспекти)	**Очекивани резултати (Индикатори)**			
	1	**2**	**3**	**Број бодова**
Припрема и организација рада у складу са заштитним и еколошким мерама у процесу рада	Спроведене мере безбедности и заштите на раду	Примпремљени машинеи уређаји за рад	Одложен отпад на одговарајуће место	15
Израда предмета од текстила/коже	Спојени кројни делови по утврђеном редоследу операција	Спојени кројни делови по утврђеној ширини шава	Урађени украсни штепови/ поруби/ паспули/патент затварачи/ обрађене ивице против осипања/ отворене рупице/ нашивена дугмад	70
Дорада готових производа од текстила/коже	Уклоњен вишак конца	Урађено завршно пеглање	Спакован готов производ	15
Укупан број бодова				100

4. ПРЕДУСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ И УСЛОВИ СПРОВОЂЕЊА

Ученик полаже завршни испит у складу са Законом.
Посебни предуслови за полагање и спровођење завршног испита дати су у следећој табели.

Ученик / ученица
● везана коса ● равна обућа (без штикли и платформи) ● без дугих ноктију ● без крупног накита ● без широких рукава ● без мобилног телефона ● прибор ● маказе ● кројачки сантиметар ● кројачка креда ● ручна игла
Школа
За припрему и спровођење завршног испита неопходно је да школа самостално или у договору са социјалним партнерима обезбеди потребне услове: ● време ● простор за реализацију испита ● машине и уређаје ● потребан материјал за израду одговарајућих радних задатака ● обрасце записника за сваког ученика ● описе радних задатака и прилоге за сваког ученика и испитну комисију ● обрасце за оцењивање радних задатака ● чланове комисија обучене за оцењивање засновано на компетенцијама

Током реализације испита није дозвољена употреба мобилних телефона.
Ученици који не задовољавају прописане предуслове не могу приступити полагању испита.

5. ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА

Организација завршног испита спроводи се у складу са Правилником којим је прописан програм завршног испита образовни профил индустријски кројач.
Школа благовремено планира и припрема људске и техничке ресурсе за реализацију испита и израђује распоред полагања.
Завршни испит спроводи се у школским кабинетима, школским радионицама, или у другим просторима који испуњавају услове радних места за које се ученик образовао.
Стручно веће наставника стручних предмета школе бира радне задатке на основу листе радних задатака из овог Приручника(Анекс 2) и формира **школску листу** која ће се користити у датом испитном року. Број понуђених задатака, за ученике једног одељења који полажу завршни испит, мора бити најмање 10% већи од броја ученика..
Ученик извлачи радни задатак дан пре полагања завршног испита, без права замене. Ученик добиај прилоге – одговарајућу документацију непосредно пред реализацију сваког задатка (Анекс 2).

У периоду припреме школа организује обуку чланова комисије за оцењивање на завршном испиту уз подршку стручних сардника школе.
Завршни испит за ученика може да траје највише два дана.

Припрема ученика за полагање

За сваког ученика директор школе именује **ментора**. Ментор је наставник стручних предмета који је обучавао ученика у току школовања. Он помаже ученику у припремама за полагање завршног испита. У оквиру три недеље планираним наставним планом за припрему и полагање завршног испита, школа организује консулатције, информише кандидате о критеријумима оцењивања и обезбеђује услове (време, простор, опрема) за припрему ученика за све задатке предвиђене завршним испитом.

5.1. *Испитна комисија*

По формирању Испитног одбора директор утврђује чланове испитне комисије за оцењивање на завршном испиту и њихове заменике. Имена екстерних чланова комисије достављају се Центру. Комисију чине три члана, које именује директор школе према прописаној структури:

- два наставника стручних предмета за обарзовни профил индустријски кројач, од којих је један председник комисије
- представник послодаваца – компетентан извршилац датих послова у области текстилства и кожарства кога предлаже Унија послодаваца Србије у сарадњи са одговарајућим пословним удружењима, Привредном комором Србије и Центром[7].

Ради ефикасније реализације завршног испита, ако за то постоје прописани кадровски и материјални услови, у школи се може формирати и више испитних комисија, које могу истовремено и независно да обављају оцењивање.

6. ОЦЕЊИВАЊЕ НА ИСПИТУ

6.1. *Оцењивање радних задатака*

Оцену о стеченим стручним компетенцијама на на завршном испиту даје испитна комисија. Оцењивање радног задатка се врши **индивидуално**. Сваки члан испитне комисије пре испита добиај свој образац за оцењивање радног задатка[8], а председник комисије води Записник о полагању завршног испита.
Након прегледа и вредновања писаног дела чланови комисије **техником посматрања** оцењују практично извођење.
Време израде радног задатка контролишу сви чланови комисије. Уколико ученик није реализовао радни задатак у оквиру предвиђеног времена, прекида се извођење и комисија оцењује оно што је до тог тренутка урађено.
Сваки члан комисије индивидуално оцењује рад ученика, вреднујући појединачне индикаторе у свом обрасцу за оцењивање радног задатка.
Радни задатак може се оценити са највише **200 бодова**.
Успех на на завршном испитузависи од укупног броја бодова које је ученик стекао извршавањем два радна задатка. Сваки члан испитне комисије у свом обрасцу за оцењивање радног задатка утврђује укупан број бодова за задатак. Појединачан број бодова (за сваког члана комисије) се уноси на одговарајуће место у Записнику о полагању завршног испита и на основу тога комисија утврђује просечан број бодова за сваки радни задатак.
Када кандидат извршењем радног задаткаостварипросечних 100 и више бодова, по сваком радном задатку, сматра се да је показао компетентност.

Уколико је просечан број бодова на појединачном радном задатку мањи од 100, сматра се да кандидат није показао компетентност. У овом случају оцена успеха на завршном испиту је недовољан (1).

Укупан број бодова који ученик оствари на на завршном испиту једнак је збиру постигнутих бодова на свим радним задацима. Укупан број бодова преводи се у успех. Скала успешности је петостепена и приказана у следећој табели.

УКУПАН БРОЈ БОДОВА	**УСПЕХ**
0 - 99	недовољан (1)
100 - 125	довољан (2)
126 - 150	добар (3)
151 - 175	врло добар (4)
176 - 200	одличан (5)

7. ЕВИДЕНТИРАЊЕ УСПЕХА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Током завршног испита за сваког ученика појединачно, води се Записник о полагању завршног испита. У оквиру записника прилажу се:

- писани део задатка
- обрасци за оцењивање радног задатка од свих чланова испитне комисије.

Након реализације завршног испита испитна комисија утврђује и евидентира успех ученика у Записник о полагању завршног испита и ти резултати се објављују, као незванични, на огласној табли школе.

На основу резултата завршног испита, Испитни одбор утврђује успех ученика на на завршном испиту. Након седнице испитног одбора на којој се разматра успех ученика на на завршном испиту, на огласној табли школе објављују се званични резултати ученика на завршном испиту.

На захтев, школа је у обавези да резултате испита достави Центру, ради праћења и анализе завршног испита. У ту сврху Центар благовремено прослеђује школи одговарајуће обрасце и инструменте за праћење.

8. ДИПЛОМА И УВЕРЕЊЕ

Ученику који је положио завршни испит издаје *се Диплома о стеченом средњем образовању за образовни профил индустријски кројач.*

Уз Диплому школа ученику издаје и *Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил индустријски кројач.*

---

[7]Сагласност на чланство представника послодаваца у комисији, на предлог школа, даје Унија послодаваца Србије односно Привредна комора Србије у сарадњи са Заводом за унапређивање образовања и васпитања – Центром. Базу података о екстерним члановима испитних комисија води Центар.

[8] У оквиру Анекса 3 овог Приручника налазе се обрасци за оцењивање радних задатака.

АНЕКС 1.
Стандард квалификације индустријски кројач

ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

ЗА ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ ИНДУСТРИЈСКИ КРОЈАЧ

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

1. **Назив квалификације:** Индустријски кројач

2. **Сектор - подручје рада:** Текстилство и кожарство

3. **Ниво квалификације:** III

4. **Начин стицања квалификације:**
Квалификација се стиче након успешно завршеног образовања у средњој стручној школи.

5. **Трајање:**
Програм средњег стручног образовања за стицање квалификације траје три године.

6. **Начин провере:**
Достигнутост исхода програма средњег стручног образовања проверава се на завршном испиту који спроводи средња школа.

7. **Заснованост квалификације:**
Квалификација се заснива на опису рада, циљевима стручног образовања и исходима стручног образовања.

7.1. Опис рада

Дужности - стручне компетенције:

- Припрема и организација рада
- Кројење предмета од текстил/коже
- Шивење предмета од текстила/коже
- Дораде предмета од текстила/коже

Дужности - стручне компетенције	Задаци - јединице компетенција
Припрема и организација рада у складу са заштитним и еколошким мерама у процесу рада	- коришћење заштитних средстава и опреме у раду; - припремање машина и уређаја за рад; - вођење евиденција по радном налогу; - набављање / преузимање материјала и помоћног материјала; - контролисање сопственог рада и квалитета производа; - основно одржавање машине; - сортирање и одлагање отпада на еколошки прихватљив начин.
Кројење предмета од текстила/коже	- припремање шаблона; - припремање основног материјала; - формирање кројне наслаге; - машинско кројење; - контролисање искројених делова; - комплетирање и паковање искројених делова
Шивење предмета од текстила/коже	- ендлање шавова; - прошивање или опшивање; - шивење искројених делова; - контролисање сашивених делова; - шивење на специјализованим машинама.
Дорада готових производа	- сортирање и комплетирање готових производа; - паковање и припрема за отпремање готових производа

7.1.1. Екстремни услови под којима се обавља посао са стеченом квалификацијом:

- екстремна температура (висока, ниска, честе промене и сл.);
- просторна скученост;
- лоше осветљење (недостатак дневне светлости, вештачко осветљење).

7.1.2. Изложеност ризицима при обављању посла са стеченом квалификацијом:

- ризик од механичких повреда;
- ризик од опекотина.

7.2. Циљеви стручног образовања

Циљ стручног образовања за квалификацију **Индустријски кројач** је оспособљавање ученика за припрему кројење предмета од текстила/коже на основу шаблона и израду предмета на основу техничке документације и искројених делова.

Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потребе континуираног образовања, стручног усавршавања, развој каријере, унапређивање запошљивости, усмерава да ученици буду оспособљавани за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- благовремено реаговање на промене у радној средини;
- препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу;
- примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада;
- примену мера заштите животне средине у процесу рада;
- употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу.

7.3. Исходи стручног образовања

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Способности и ставови
	По завршеном програму образовања, лице ће бити у стању да:		
Припрема и организација рада у складу са заштитним и еколошким мерама у процесу рада	– објасни значај и улогу радно-техничке документације у производном процесу израде предмета од текстила и коже; – објасни начин избора и припреме материјала за шивење; – објасни начин одржавања радног места; – објасни паковање и припрему за отпремање готових производа; – наведе и објасни факторе који утичу на радну ефикасност; – наведе услове који су потребни за ефикасно пословање; – објасни основна правила организације рада предузећа и конкретних радних места; – објасни значај контроле квалитета у току и на крају процеса производње; – објасни значај примене мера сигурности рада у складу са прописима.	– чита техничко-технолошку документацију; – изврши избор материјала за дефинисани предмета од текстила и коже; – изврши избор конца за шивење и осталих помоћних материјала (патент затварача, копчи, дугмади, трака за паспулирање и др.); – врши избор машина за шивење према операционом листу; – припрема и поставља машине у функцију за шивење; – примењује мере заштите на раду и заштите околине; – одржава радно место –	– савесно, одговорно, уредно и прецизно обавља поверене послове; – ефикасно организује време; – испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који важе у текстилној индустрији; – испољи позитиван однос према значају функционалне и техничке исправности машина, уређаја и алата које користи при обављању посла; – испољи љубазност, комуникативност,

Кројење предмета од текстила/коже;	– објасни начин кројења материјала; – објасни функције уређаја у кројачници, њихова својства и примену.	– припреми кројне слике за одређени предмета од текстила/ коже; – припреми и постави материјал за кројење; – врши грубо исецање кројних наслага коришћењем апарата и уређаја за грубо кројење; – врши фино кројење основног и помоћног материјала коришћењем апарата и уређаја за компјутерско кројење – обележава искројене делове.	ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима; – решава проблеме и прилагоди се променама у раду; – испољи иницијативу и предузимљивост; – испољи позитиван однос према професионално-етичким нормама и вредностима.
Шивење предмета од текстила/коже;	– наведе врсте материјала, њихове основне карактеристике и начин употребе у изради предмета од текстила/коже; – објасни значај конструкције у производњи предмета од текстила/коже; – разликује делове који улазе у састав предмета од текстила/коже; – наведе врсте ручних и машинских бодова и шавова; – објасни функције уређаја за шивење, њихова својства и примену; – наведе врсте машинских игала и начин избора према врсти материјала и концу; – објасни могућности класичне машине за шивење; – наведе врсте и специфичности специјалних машина за шивење; – објасни технолошке поступке добијања предмета од текстила/коже;.	– шије комплетан предмет на обичној и специјалним машинама; – комплетира искројене делове; – контролише поједине фазе у току израде предмета.	

Дорада предмета од текстила/коже;	– објасни процес пеглања и избор параметара пеглања у зависности од материјала и функцију уређаја за пеглање; – сортира и комплетира готове производе према бојама, материјалима, наруџбинама итд.; – врши паковање и припрему за отпремање готових производа	– подешава параметре пеглања и пегла на различитим уређајима за пеглање – пакује готове производе	

АНЕКС 2.
Радни задаци

Поштовани ученици, ментори и оцењивачи,

Пред вама су документи који садрже радне задатаке и обрасце за оцењивање који ће бити заступљени на завршном испиту за образовни профил **индустријски кројач.** Намењени су за вежбање и припрему за полагање завршног испита, као и оцењивачима за усвајање примењене методологије оцењивања.

Задаци су распоређени према компетенцијама које се проверавају на испиту. Сви задаци се односе се на обе компетенције - *Кројење предметаод текстила/коже на основу шаблона и Шивење предмета од текстила/коже на основу скице модела и искројених делова***.** Сваки задатак садржи писани и практични део. У оквиру сваког задатка проверава се ученикова компетентности у погледу планирања и организације рада, безбедности на раду, заштите животне средине, као и однос према раду и средствима за рад и потреби вођења евиденције о раду.
Ученик извлачи радни задатак дан пре почетка практичног испита, на основу кога пише припрему за израду задатка. Радни задатак се извршава у два дана. Првог дана ученик кроји предмет од текстила/коже на основу шаблона а другог дана задатак израђује предмет од текстила/коже на основу скице модела и искројених делова.
Писану припрему ученик предаје испитној комисији на почетку кројења.
Након практичног извођења и завршеног оцењивања, ученик у кратком стручном разговору (до 10 мин) са комисијом износи утиске о реализованом задатку. Време презентације предмета од текстила/коже од стране ученика не улази у време израде радног задатка.
Сваки радни задатак доноси максимално 100 бодова. Ученик мора остварити **најмање 50 бодова на сваком задатку** како би положио испит. Обрасци за оцењивање садрже утврђене аспекте, индикаторе оцењивања као и одговарајуће мере процене дате кроз двостепену скалу. За оцењивање користити образац за оцењивање радног задатка који се налази у Анексу бр. 3 овог приручника**.**

Правилно обављање операција приликом практичног извођења подразумева да је ученик: способан да **самостално** обавља радне задатке, показује да поседује неопходна знања и вештине за извршавање комплексних послова и повезивање различитих корака у оквиру њих; преузима одговорност за примену процедура, средстава и организацију сопственог рада. Сви наведени критеријуми морају бити узети у обзир приликом процене компетентности.

Радни задаци које ће бити реализовани на завршном испиту омогућавају проверу оспособљености ученика за обављање конкретних послова за квалификацију за коју су се школовали, као и утврђивање спремности за укључивање у свет рада.

Желимо вам срећан и успешан рад!

Аутори

ЛИСТА РАДНИХ ЗАДАТАКА

По завршеном образовању за образовни профил **индустијски кројач** ученик стиче стручне компетенције које се проверавају одговарајућим радним задацима како је то наведено у следећој табели.

Стручна компетенција	Шифра радног задатка	Радни задаци
КРОЈЕЊЕ ПРЕДМЕТА ОД ТЕКСТИЛА/КОЖЕ	ИК-А1	**Кројење декоративне завесе**
	ИК-А2	**Кројење кухињске кецеље**
	ИК-А3	**Кројење несесера за шминку**
	ИК-А4	**Кројење горње пресвлаке за аутомобилско седиште**
	ИК-А5	**Кројење доње пресвлаке за аутомобилско седиште**
	ИК-А6	**Кројење склопиве торбе за куповину са нашивеним џепом**
ШИВЕЊЕ ПРЕДМЕТА ОД ТЕКСТИЛА/КОЖЕ	ИК-Б1	**Шивење декоративне завесе**
	ИК-Б2	**Шивење кухињске кецеље**
	ИК-Б3	**Шивење несесера за шминку**
	ИК-Б4	**Шивење горње пресвлаке за аутомобилско седиште**
	ИК-Б5	**Шивење доње пресвлаке за аутомобилско седиште**
	ИК-Б6	**Шивење склопиве торбе за куповину са нашивеним џепом**

Листу радних задатака и обрасце за оцењивање радних задатака Центар доставља школама у оквиру овог Приручника.

КОМБИНАЦИЈЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА ЗА ЗАВРШНИ ИСПИТ

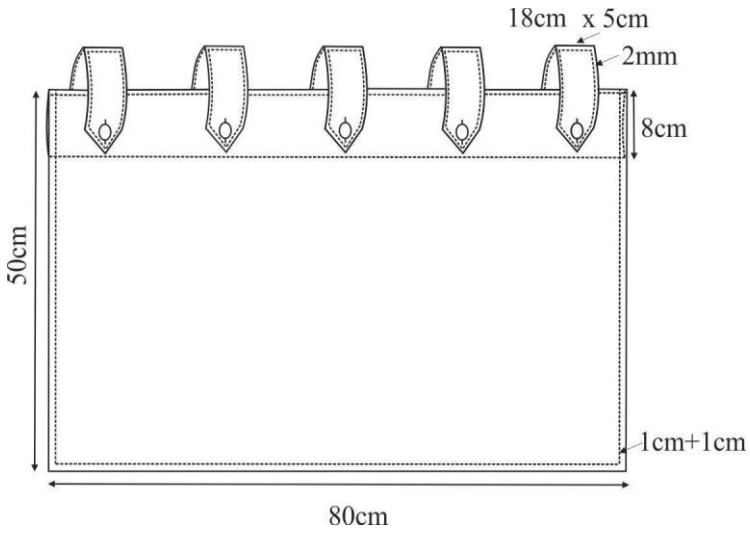
комбинација број	радни задаци	комбинација број	радни задаци	комбинација број	радни задаци
1	ИК-А1 ИК-Б1	**2**	ИК-А1 ИК-Б2	**3**	ИК-А1 ИК-Б3
4	ИК-А1 ИК-Б4	**5**	ИК-А1 ИК-Б5	**6**	ИК-А1 ИК-Б6
7	ИК-А2 ИК-Б1	**8**	ИК-А2 ИК-Б2	**9**	ИК-А2 ИК-Б3
10	ИК-А2 ИК-Б4	**11**	ИК-А2 ИК-Б5	**12**	ИК-А2 ИК-Б6
13	ИК-А3 ИК-Б1	**14**	ИК-А3 ИК-Б2	**15**	ИК-А3 ИК-Б3
16	ИК-А3 ИК-Б4	**17**	ИК-А3 ИК-Б5	**18**	ИК-А3 ИК-Б6
19	ИК-А4 ИК-Б1	**20**	ИК-А4 ИК-Б2	**21**	ИК-А4 ИК-Б3
22	ИК-А4 ИК-Б4	**23**	ИК-А4 ИК-Б5	**24**	ИК-А4 ИК-Б6
25	ИК-А5 ИК-Б1	**26**	ИК-А5 ИК-Б2	**27**	ИК-А5 ИК-Б3
28	ИК-А5 ИК-Б4	**29**	ИК-А5 ИК-Б5	**30**	ИК-А5 ИК-Б6
31	ИК-А6 ИК-Б1	**32**	ИК-А6 ИК-Б2	**33**	ИК-А6 ИК-Б3
34	ИК-А6 ИК-Б4	**35**	ИК-А6 ИК-Б5	**36**	ИК-А6 ИК-Б6

Радни задатак ИК-А1

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Кројење декоративне завесе**

Опис задатка

На основу скице модела и добијених шаблона искројити делове декоративне завесе.

Скица модела бр. А1

Захтеви задатка

У оквиру задатка ученик припрема шаблоне и основни материјал, уцртава кројну слику, ручно кроји и означава искројене делове.

При изради радног задатка потребно је обавити следеће радне операције:

1. Искројити предњи део завесе 1x
2. Искројити задњи део завесе 1x
3. Искројити траке за копчање 10x

Током рада обратити пажњу на безбедност и здравље на раду, заштиту животне средине, одржавање чистоће и уредности радног простора.

Максимално време за израду задатка је 45 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад, бодује се оно што је до тада урађено.

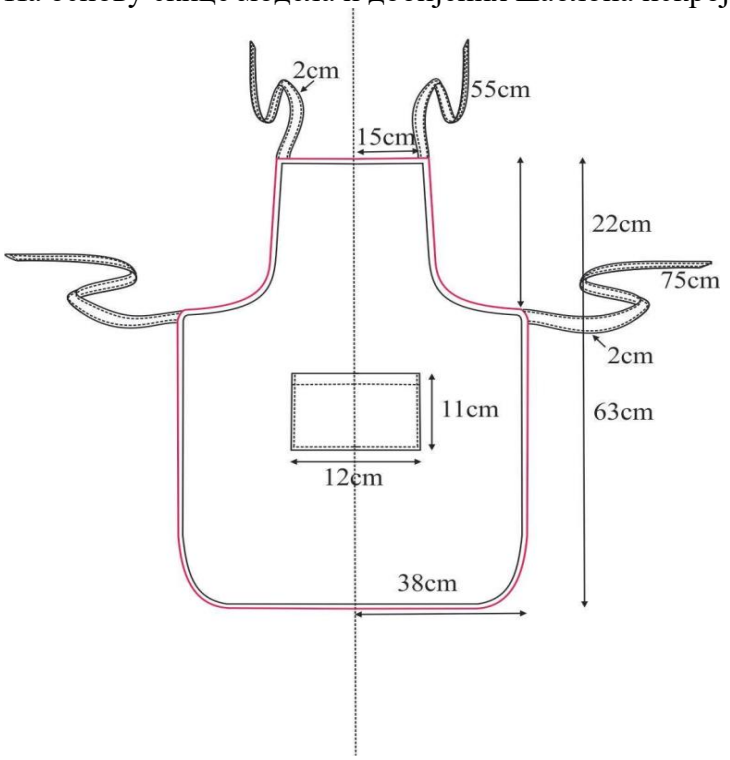
За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка 1

Радни задатак ИК-А2

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Кројење кухињске кецеље**

Опис задатка

На основу скице модела и добијених шаблона искројити делове кухињске кецеље.

Скица модела бр. А2

Захтеви задатка

У оквиру задатка ученик припрема шаблоне и основни материјал, уцртава кројну слику, ручно кроји и означава искројене делове.

При изради радног задатка потребно је обавити следеће радне операције:

1. Искројити тело кецеље 1х
2. Искројити траке за везивање око врата 4х
3. Искројити траке за везивање око струка 4х
4. Искројити џеп 1х

Током рада обратити пажњу на безбедност и здравље на раду, заштиту животне средине, одржавање чистоће и уредности радног простора.

Максимално време за израду задатка је 45 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад, бодује се оно што је до тада урађено.

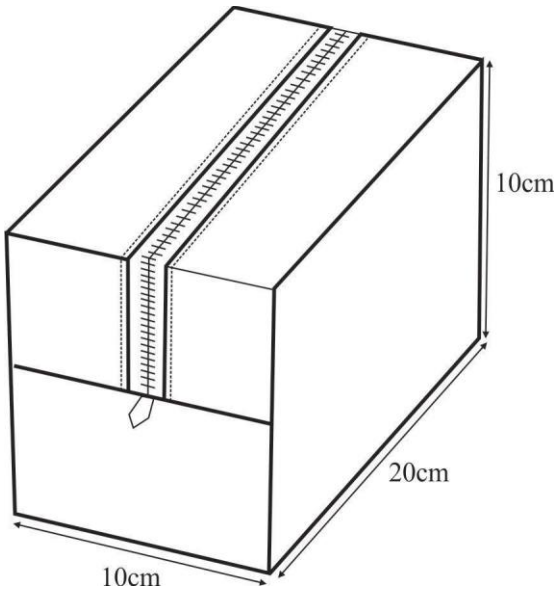
За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка 1

Радни задатак ИК-А3

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Кројење несесера за шминку**

Опис задатка

На основу скице модела и добијених шаблона искројити делове несесера за шминку.

Скица модела бр. А3

Захтеви задатка

У оквиру задатка ученик припрема шаблоне и основни и омоћни материјал, уцртава кројну слику, ручно кроји и означава искројене делове.

При изради радног задатка потребно је обавити следеће радне операције:

1. Искројити тело несесера од основног материјала 1x
2. Искројити тело несесера од помоћног материјала 1x
3. Искројити лепљиво платно 1x

Током рада обратити пажњу на безбедност и здравље на раду, заштиту животне средине, одржавање чистоће и уредности радног простора.

Максимално време за израду задатка је 45 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад, бодује се оно што је до тада урађено.

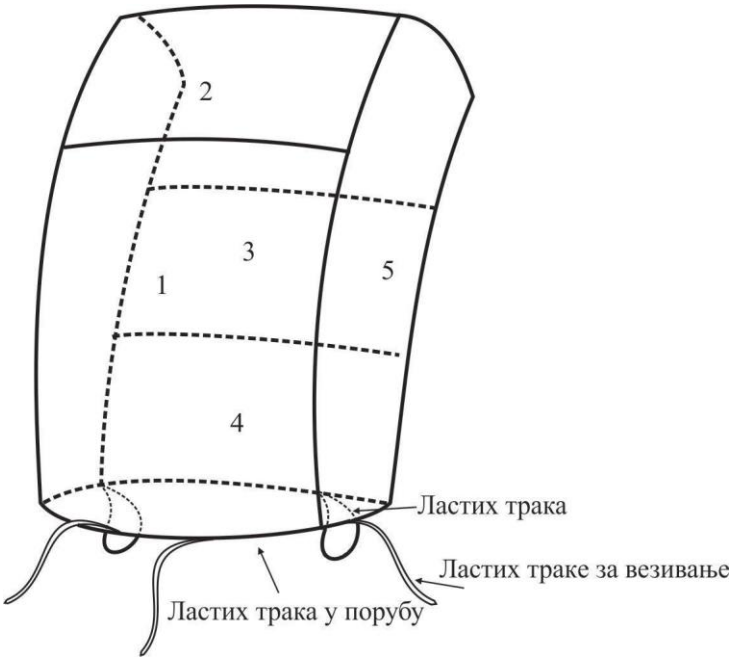
За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка 1

Радни задатак ИК-А4

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Кројење горње пресвлаке за аутомобилско седиште**

Опис задатка

На основу скице модела и добијених шаблона искројити делове горње пресвлаке за аутомобилско седиште

Скица модела бр. А4

Захтеви задатка

У оквиру задатка ученик припрема шаблоне ,основни и помоћни материјал, уцртава кројну слику, ручно кроји и означава искројене делове.

При изради радног задатка потребно је обавити следеће радне операције:

1. Искројити део 1(предњи доњи део) 1х
2. Искројити део 2 (предњи горњи део) 1х
3. Искројии део 3 (задњи средњи део) 1х
4. Искројити део 4 (задњи доњи део) 1х
5. Искројити бочну страну (део 5) 2х
6. Припремити ластих траке 5х

Током рада обратити пажњу на безбедност и здравље на раду, заштиту животне средине, одржавање чистоће и уредности радног простора.

Максимално време за израду задатка је 45 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад, бодује се оно што је до тада урађено.

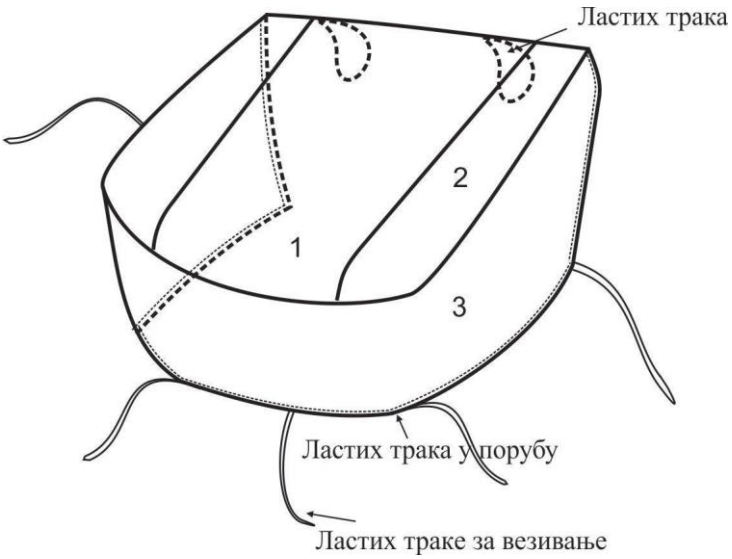
За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка 1

Радни задатак ИК-А5

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Кројење доње пресвлаке за аутомобилско седиште**

Опис задатка

На основу скице модела и добијених шаблона искројити делове доње пресвлаке за аутомобилско седиште.

Скица модела бр. А5

Захтеви задатка

У оквиру задатка ученик припрема шаблоне ,основни и помоћни материјал, уцртава кројну слику, ручно кроји и означава искројене делове.

При изради радног задатка потребно је обавити следеће радне операције:

1. Искројити део 1(горњи средњи део) 1х
2. Искројити део 2 (горњи бочни део) 2х
3. Искројии део 3 (бочни део) 1х
4. Искројити ластих траке 7х

Током рада обратити пажњу на безбедност и здравље на раду, заштиту животне средине, одржавање чистоће и уредности радног простора.

Максимално време за израду задатка је 45 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад, бодује се оно што је до тада урађено.

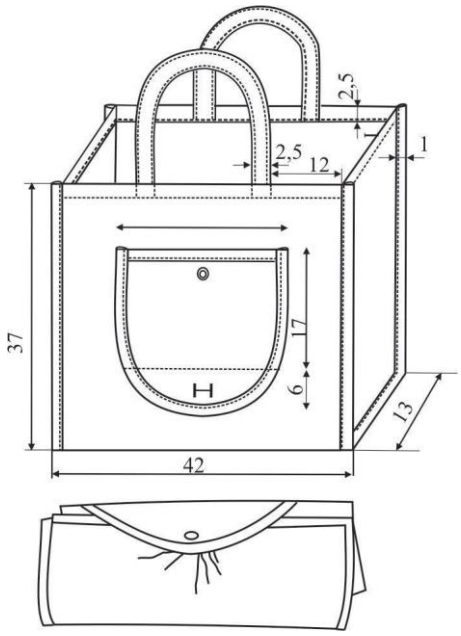
За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка 1

Радни задатак ИК-А6

НАЗИВ ЗАДАТКА: **Кројење склопиве торбе за куповину са нашивеним џепом**

Опис задатка

На основу скице модела и добијених шаблона искројити делове склопиве торбе

Скица модела бр. А6

Захтеви задатка

У оквиру задатка ученик припрема шаблоне ,основни и помоћни материјал, уцртава кројну слику, ручно кроји и означава искројене делове.

При изради радног задатка потребно је обавити следеће радне операције:

1. Искројити тело торбе 1х
2. Искројити бочне стране 2х
3. Искројити ручице торбе 2х
4. Искројити џеп 1х
5. Паспул траке за паспулирање тела торбе по бочним страницама2х
6. Паспул трака за горњу ивицу нашивеног џепа 1х
7. Паспул трака за доњу ивицу нашивеног џепа 1х

Током рада обратити пажњу на безбедност и здравље на раду, заштиту животне средине, одржавање чистоће и уредности радног простора.

Максимално време за израду задатка је 45 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад, бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка 1

Радни задатак ИК-Б1

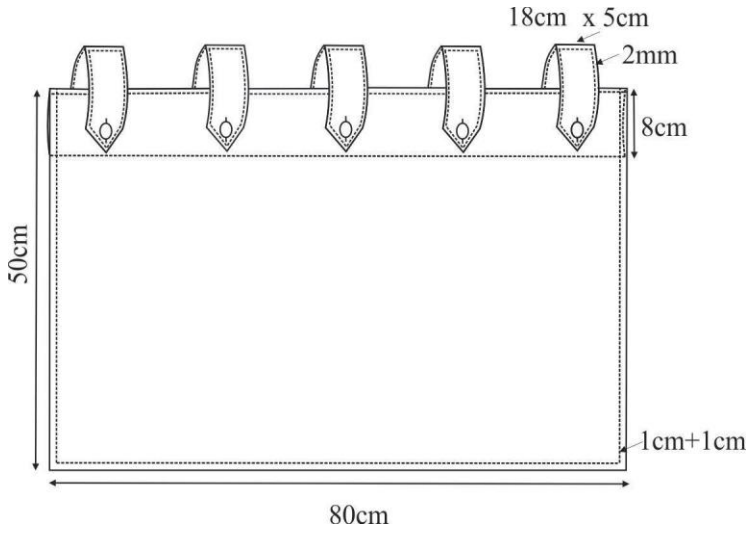
НАЗИВ ЗАДАТКА: **Шивење декоративне завесе**

Опис задатка

На основу скице модела и искројених делова, а на основу операционог листа, сашити декоративну завесу.

Захтеви задатка

У оквиру **писане** припреме потребно је навести:
- редослед операција и
- врсте машина које се користе за израду задатог предмета.

Скица модела бр. Б1

Опис модела:

Опис модела завесе:

Завеса је правоугаоног облика. На горњем предњем делу са наличја завесе је нашивен задњи горњи део у облику траке готове ширине 8cm. На бочним и на доњој страна завесе урађен је поруб пресавијањем 1 cm +1 cm, наштепан за ширину папучице.

На горњем делу нашивене су дупле траке готове ширине 5cm и дужине 18 cm и наштепане за 2mm по целом ободу. На шпицу траке налазе се рупице за дугмад, која се пришива на горњи део лица завесе.

Предњи и задњи део завесе спојени су штепањем за ширину папучице по целом обиму задњег дела.

Током рада обратити пажњу на безбедност и здравље на раду, заштиту животне средине, одржавање чистоће и уредности радног простора.

Максимално време за израду задатка је 90 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад, бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка 2

Радни задатак ИК-Б2

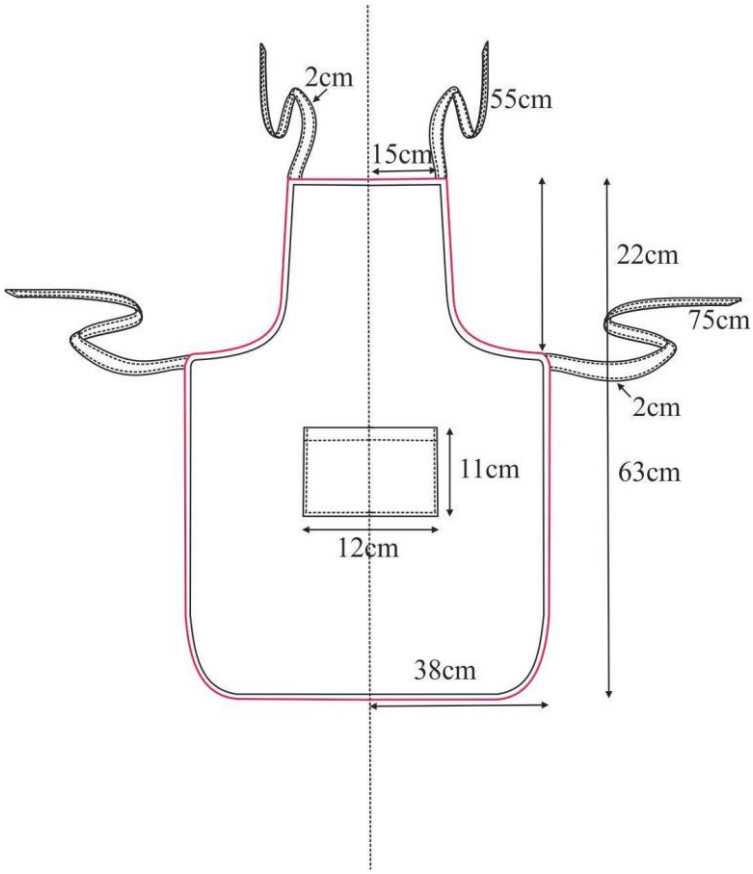
НАЗИВ ЗАДАТКА: **Шивење кухињске кецеље**

Опис задатка

На основу скице модела и искројених делова, а на основу операционог листа, сашити кухињску кецељу.

Захтеви задатка

У оквиру **писане** припреме потребно је навести:
- редослед операција и
- врсте машина које се користе за израду задатог предмета.

Скица модела бр. Б2

Опис модела:

Тело кецеље

Кецеља са нашивени џепом по средини, опшивена паспул траком по целом ободу. На горњем делу око врата, трака ширине 2cm и дужине 55 cm. Везује се тракама око струка, ширине 2cm и дужине 75cm. Траке су наштепане на 2mm
Тело кецеље је опшивено паспул траком по целом обиму.

Џеп

На тело кецеље нашивен је џеп димензија 12 cm x 11 cm. Горња ивица џепа је обрађена против осипања и проштепана на 2 mm

Током рада обратити пажњу на безбедност и здравље на раду, заштиту животне средине, одржавање чистоће и уредности радног простора.

Максимално време за израду задатка је 90 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад, бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка 2

Радни задатак ИК-Б3

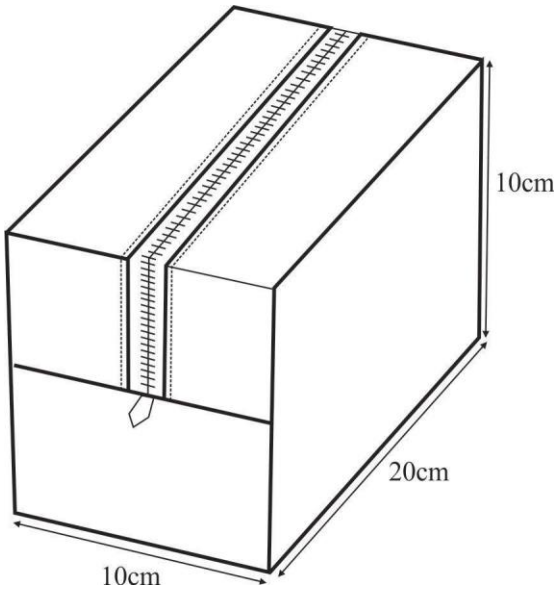
НАЗИВ ЗАДАТКА: **Шивење несесера за шминку**

Опис задатка

На основу скице модела и искројених делова, а на основу операционог листа, сашити несесер за шминку.

Захтеви задатка

У оквиру **писане** припреме потребно је навести:
- редослед операција и
- врсте машина које се користе за израду задатог предмета.

Скица модела бр. Б

Опис модела:

Тело несесера за шминку

Несесер је у облику квадра. Основни материјал је ојачан лепљивим платном. Унутрашњост несесера је урађена од поставе истих димензија као и основни материјал. Од средине ужих бочних страна, преко горње стране, нашивен је патент затварач. Са лица је урађен украсни шав преко шава састава тканине и патент затварача за ширину папучице. Постава је фиксирана на бочним хоризонталним шавовима где почиње и завршава се патент затварач. Постава се затвара на једном од слободних вертикалних унутрашњих шавова.

Током рада обратити пажњу на безбедност и здравље на раду, заштиту животне средине, одржавање чистоће и уредности радног простора.

Максимално време за израду задатка је 90 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад, бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка 2

Радни задатак ИК-Б4

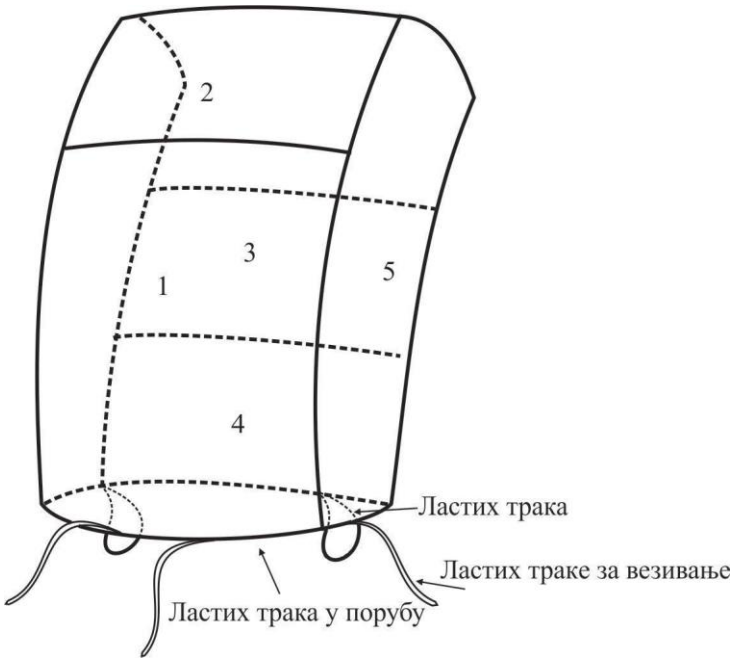
НАЗИВ ЗАДАТКА: **Шивење горње пресвлаке за аутомобилско седиште**

Опис задатка

На основу скице модела и искројених делова, а на основу операционог листа, сашити горњу пресвлаку за аутомобилско седиште.

Захтеви задатка

У оквиру **писане** припреме потребно је навести:
- редослед операција и
- врсте машина које се користе за израду задатог предмета.

Скица модела бр. Б4

Опис модела:

Тело горње пресвлаке за аутомобилско седиште

Тело пресвлаке се састоји од предњег доњег(1), предњег горњег(2), задњег средњег(3), задњег доњег(4) и два бочна дела(5). Делови материјала су спојени ширином шава од 1cm, а затим обрађени против осипања. На доњем делу пресвлаке шав је обрађен против осипања а затим је нашивена ластих трака. На доњем предњем делу су нашивене три слободне ластих траке, а на задњем две, које су са своја оба краја учвршћене у шав.

Током рада обратити пажњу на безбедност и здравље на раду, заштиту животне средине, одржавање чистоће и уредности радног простора.

Максимално време за израду задатка је 90 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад, бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка 2

Радни задатак ИК-Б5

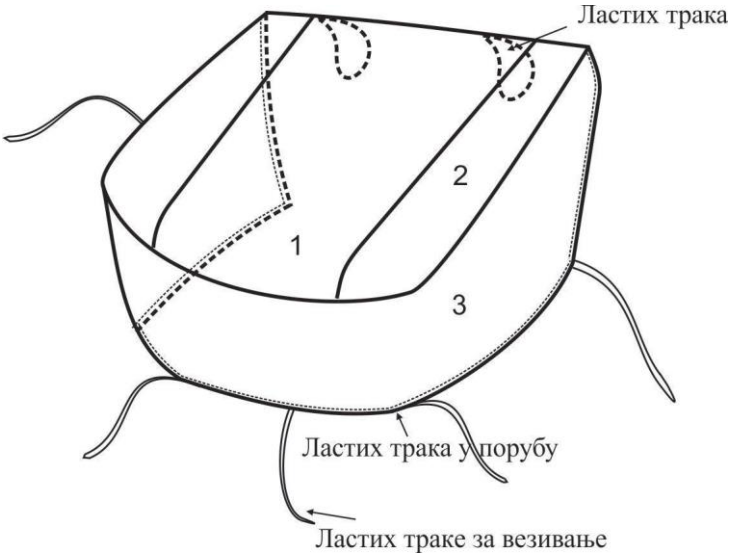
НАЗИВ ЗАДАТКА: **Шивење доње пресвлаке за аутомобилско седиште**

Опис задатка

На основу скице модела и искројених делова, а на основу операционог листа, сашити доњу пресвлаку за аутомобилско седиште.

Захтеви задатка

У оквиру **писане** припреме потребно је навести:
- редослед операција и
- врсте машина које се користе за израду задатог предмета.

Скица модела бр. Б5

Опис модела:

Тело горње пресвлаке за аутомобилско седиште

Тело пресвлаке се састоји се од горњег и бочног дела. Делови материјала су спојени ширином шава од 1cm, а затим обрађени против осипања. На доњем делу пресвлаке шав је обрађен против осипања а затим је нашивена ластих трака. На доњем делу нашивено је пет слободних ластих трака, а горњем задњем две, које су са своја оба краја учвршћене у шав.

Током рада обратити пажњу на безбедност и здравље на раду, заштиту животне средине, одржавање чистоће и уредности радног простора.

Максимално време за израду задатка је 90 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад, бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка 2

Радни задатак ИК-Б6

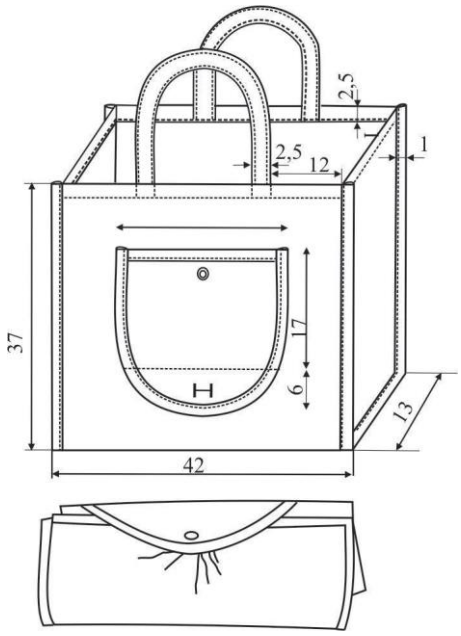
НАЗИВ ЗАДАТКА: **Шивење склопиве торбе за куповину са нашивеним џепом**

Опис задатка

На основу скице модела и искројених делова, а на основу операционог листа, сашити склопиву торбу за куповину са ншивеним џепом

Захтеви задатка

У оквиру **писане** припреме потребно је навести:
- редослед операција и
- врсте машина које се користе за израду задатог предмета.

Скица модела бр. Б6

Опис модела:

Склопива торба за куповину са нашивеним паспулираним џепом на предњој страници торбе. Тело торбе је кројено из једног дела са нашивеним бочним страницама.Шавови спајања су спољни, са лица и паспулирани са паспул траком ширине 1cm и прошивени бодом од 2mm. Горња страница џепа је паспулирана паспул траком дужине 23cm, а бочне стране и доња страница џепа са округлином паспулиране су траком дужине 61cm. Џеп је нашивен а доња страница џепа прошивена је на висини од 17cm, тако да доња страна џепа са округлином остаје слободна. На 1,5cm од ивице горње странице џепа налази се дугме за копчање склопиве торбе, а рупица величине 2cm се налази на 1,5cm изнад доње ивице џепа тј. округлине. Ручице су на шивене на предњој и задњој страници торбе, готова дужина ручица је 40cm а ширина 2,5cm. Ручице су штепане украсним штепом од 2 mm са обе стране. Ручице су за 1cm убачене у поруб горње ивице торбе. Горња ивица торбе препеглана је 1cm па 2,5cm и прошивена штепом ширине 2mm .

Током рада обратити пажњу на безбедност и здравље на раду, заштиту животне средине, одржавање чистоће и уредности радног простора.

Максимално време за израду задатка је 90 минута. По истеку максималног времена, задатак се прекида и вреднује се оно што је до тада урађено. Ако у оквиру времена за израду задатка ученик по својој вољи прекине рад, бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање се користи образац за оцењивање радног задатка 2

АНЕКС 3
Образац за оцењивање радних задатака на завршном испиту

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА-1

Шифра радног задатка	
Број – шифра радног налога	
Назив радног задатка	
Назив школе	
Седиште	
Образовни профил	**Индустријски кројач**
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

ЗБИР БОДОВА ПО АСПЕКТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:				**Укупно бодова**
Аспекти	**1.1**	**1.2.**	**1.3.**	**100**
Бодови				

Члан испитне комисије:	Место и датум:
КОМЕНТАРИ:	

1. Кројење предмета од текстила/коже

1.1. Припрема и организација рада у складу са заштитним и еколошким мерама у процесу рада

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 10)	**ПРАВИЛНО**	**НЕПРАВИЛНО**
Припремљен алат за кројење(креда, сантиметар, маказе)	5	0
Спроведене мере безбедности и заштите на раду	3	0
Одложен отпад на одговарајуће место	2	0

1.2. Припрема за кројење предмета од текстила/коже

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 30)	**ПРАВИЛНО**	**НЕПРАВИЛНО**
Припремљени шаблони за основни и помоћни материјал	5	0
Припремљен основни и помоћни материјал	5	0
Формирана кројна слика	10	0
Рационално искоришћен материјал	10	0

1.3. Кројење предмета од текстила/коже

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 60)	**ПРАВИЛНО**	**НЕПРАВИЛНО**
Искројено по уцртаним линијама	20	0
Обележени искојени делови	15	0
Обележени засеци	20	0
Комплетирани и спаковани кројни делови	5	0

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА-2

Шифра радног задатка	
Број – шифра радног налога	
Назив радног задатка	
Назив школе	
Седиште	
Образовни профил	**Индустријски кројач**
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

ЗБИР БОДОВА ПО АСПЕКТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:				**Укупно бодова**
Аспекти	**2.1**	**2.2.**	**2.3.**	**100**
Бодови				

Члан испитне комисије:	Место и датум:

КОМЕНТАРИ:

2. Шивење предмета од текстила/коже

2.1. Припрема и организација рада у складу са заштитним и еколошким мерама у процесу рада

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 15)	**ПРАВИЛНО**	**НЕПРАВИЛНО**
Спроведене мере безбедности и заштите на раду	5	0
Припремљени машине и уређаји за рад	5	0
Одложен отпад на одговарајуће место	5	0

2.2 Израда предмета од текстила/коже

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 70)	**ПРАВИЛНО**	**НЕПРАВИЛНО**
Спојени кројни делови по утврђеном редоследу операција	15	0
Спојени кројни делови по утврђеној ширини шава	10	0
Урађени украсни штепови/поруби/паспули/патент затварачи/обрађене ивице против осипања/отворене рупице/нашивена дугмад	45	0

2.3. Дорада готових производа од текстила/коже

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 15)	**ПРАВИЛНО**	**НЕПРАВИЛНО**
Уклоњен вишак конца	5	0
Урађено завршно пеглање	5	0
Спакован готов производ	5	0